

Kvartalni bruto domaći proizvod Crne Gore za 2014. godinu

Saopštenjem su predstavljeni rezultati preliminarnog obračuna kvartalnog bruto domaćeg proizvoda (QBDP), u tekućim i stalnim cijenama, primjenom potrošne metode za 2014. godinu.

Realna stopa rasta bruto domaćeg proizvoda u IV kvartalu 2014. godine iznosi 2,6%.

Realna stopa rasta bruto domaćeg proizvoda na osnovu kvartalnih procjena u 2014. godini iznosi 1,5%¹.

Tabela 1: Kvartalni bruto domaći proizvod

Kvartali	2014 (p)				IQ - IVQ
	IQ	IIQ	IIIQ	IVQ	
BDP u tekućim cijenama, mil. EUR	647	789	1 133	855	3 425
BDP u stalnim cijenama, mil. EUR	639	783	1 110	845	3 377
Nominalna stopa rasta, %	2,9	1,1	3,6	3,8	2,9
Realna stopa rasta, %	1,5	0,3	1,4	2,6	1,5

Grafik 1: Pregled realnih stopa rasta za period IQ2014 - IVQ2014

¹ U septembru 2015. godine MONSTAT će preći na novu verziju metodologije ESA 2010 u obračunu BDP-a kada će i objaviti konačne rezultate BDP-a za 2014. godinu, a što će u određenoj mjeri uticati na rezultate već objavljenih obračuna.

Tabela 2: Kvartalni BDP po potrošnoj metodi, tekuće cijene

Kategorija potrošnje		Vrijednost (u mil. EUR)				BDP (IQ-IVQ) 2014
		IQ2014	IIQ2014	IIIQ2014	IVQ2014	
1= (1.1+1.2)	1 Finalna potrošnja	715	872	876	945	3 408
1.1	1.1 Lična potrošnja domaćinstava	579	701	709	733	2 722
1.2	1.2 Potrošnja države	136	171	167	212	686
2	2 Bruto investicije u osnovna sredstva i promjene u zalihama	178	201	103	216	699
3 = (3.1- 3.2)	3 Saldo izvoza i uvoza roba i usluga	-246	-284	154	-306	-682
3.1	3.1 Izvoz roba i usluga	150	278	738	226	1 392
3.2	3.2 Uvoz roba i usluga	396	562	584	532	2 074
4= (1+2+3)	4 BRUTO DOMAĆI PROIZVOD	647	789	1 133	855	3 425

Tabela 3: Struktura kvartalnog BDP-a u tekućim cijenama, u %

Kategorija potrošnje		Struktura QBDP (u%)				BDP(IQ-IVQ) u% 2014
		IQ2014	IIQ2014	IIIQ2014	IVQ2014	
1= (1.1+1.2)	1 Finalna potrošnja	110,5	110,5	77,3	110,5	99,5
1.1	1.1 Lična potrošnja domaćinstava	89,5	88,8	62,6	85,7	79,5
1.2	1.2 Potrošnja države	21,0	21,7	14,7	24,8	20,0
2	2 Bruto investicije u osnovna sredstva i promjene u zalihama	27,5	25,5	9,1	25,3	20,4
3 = (3.1- 3.2)	3 Saldo izvoza i uvoza roba i usluga	-38,0	-36,0	13,6	-35,8	-19,9
3.1	3.1 Izvoz roba i usluga	23,2	35,2	65,1	26,4	40,7
3.2	3.2 Uvoz roba i usluga	61,2	71,2	51,5	62,2	60,6
4= (1+2+3)	4 BRUTO DOMAĆI PROIZVOD	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

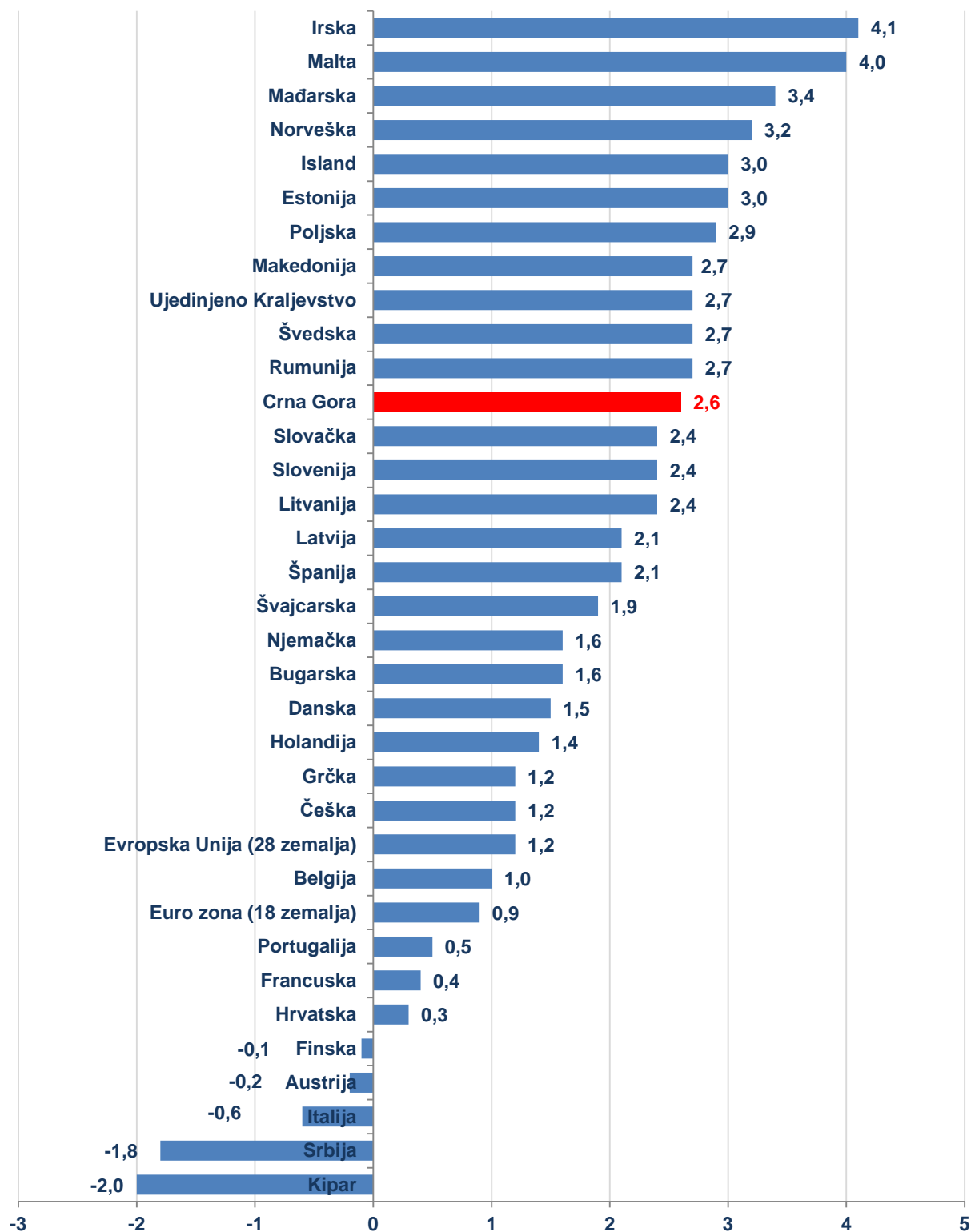
Tabela 4: Kvartalni BDP po potrošnoj metodi, stalne cijene

Kategorija potrošnje		Vrijednost (u mil. EUR)				BDP (IQ-IVQ) 2014
		IQ2014	IIQ2014	IIIQ2014	IVQ2014	
1= (1.1+1.2)	1 Finalna potrošnja	726	866	896	929	3 417
1.1	1.1 Lična potrošnja domaćinstava	589	705	719	735	2 748
1.2	1.2 Potrošnja države	137	161	178	194	669
2	2 Bruto investicije u osnovna sredstva i promjene u zalihama	164	202	70	238	674
3 = (3.1- 3.2)	3 Saldo izvoza i uvoza roba i usluga	-252	-285	145	-322	-714
3.1	3.1 Izvoz roba i usluga	153	281	731	219	1 383
3.2	3.2 Uvoz roba i usluga	404	566	586	541	2 097
4= (1+2+3)	4 BRUTO DOMAĆI PROIZVOD	639	783	1 110	845	3 377

Tabela 5: Struktura kvartalnog BDP-a u stalnim cijenama, u %

Kategorija potrošnje		Struktura QBDP (u%)				BDP(IQ-IVQ) u% 2014
		IQ2014	IIQ2014	IIIQ2014	IVQ2014	
1= (1.1+1.2)	1 Finalna potrošnja	113,6	110,6	80,7	109,9	101,2
1.1	1.1 Lična potrošnja domaćinstava	92,2	90,0	64,8	87,0	81,4
1.2	1.2 Potrošnja države	21,4	20,6	16,0	23,0	19,8
2	2 Bruto investicije u osnovna sredstva i promjene u zalihama	25,7	25,8	6,3	28,2	19,9
3 = (3.1- 3.2)	3 Saldo izvoza i uvoza roba i usluga	-39,4	-36,4	13,1	-38,1	-21,1
3.1	3.1 Izvoz roba i usluga	23,9	35,9	65,9	25,9	41,0
3.2	3.2 Uvoz roba i usluga	63,2	72,3	52,8	64,0	62,1
4= (1+2+3)	4 BRUTO DOMAĆI PROIZVOD	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Grafik 2: Međunarodni pregled realnih stopa rasta BDP-a za IVQ2014²

3

http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/refreshTableAction.do?sessionId=9tD6EpgqHzbEAB-1SSD2QVF-MfmGOKVwtbPRCuB-CW7_GhA0kaSf!-1700085361?tab=table&plugin=1&pcode=teina011&language=en

² Podaci za Crnu Goru su u skladu sa ESA 95 metodologijom

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Zavod za statistiku – MONSTAT objavljuje rezultate obračuna kvartalnog bruto domaćeg proizvoda (QBDP), u tekućim i stalnim cijenama, primjenom potrošnog pristupa, po kategorijama potrošnje, uz podršku Međunarodnog monetarnog fonda (MMF). Tehnička pomoć pružena je kroz trogodišnji projekat statističkog odjeljenja MMF-a, finansiranog od strane Vlade Japana za održivu kompilaciju statistike realnog sektora u zemljama Istočne Evrope.

Korišćena metodologija je u skladu sa Sistemom nacionalnih računa (SNA'93) i Evropskim sistemom nacionalnih računa (ESA'95).

Obračun kvartalnog BDP-a po potrošnoj metodi zasniva se na podacima sistema zvanične statistike Crne Gore. Shodno Zakonu o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike (Sl.list CG br.18/12) i Programu zvanične statistike 2014-2018 (Sl.list CG br.13/14) kao glavni proizvođači zvanične statistike za osnovne komponente bruto domaćeg proizvoda definisani su:

- Zavod za statistiku Crne Gore za statistiku realnog sektora i cijena,
- Centralna banka Crne Gore za monetarnu statistiku i statistiku bilansa plaćanja,
- Ministarstvo finansija Crne Gore za statistiku javnih finansija,
- Poreska uprava Crne Gore za statistiku fiskalnih prihoda i
- Uprava Carina Crne Gore za podatke uvoza i izvoza roba.

Osnovne komponente BDP-a po potrošnoj metodi su:

- Lična potrošnja domaćinstava,
- Potrošnja države,
- Bruto investicije u osnovna sredstva i promjene u zalihama,
- Saldo izvoza i uvoza roba i usluga.

Izdaci za ličnu potrošnju domaćinstava obračunavaju se na osnovu podataka iz redovnih statističkih istraživanja (anketa o potrošnji domaćinstava, podaci statistike poljoprivrede, industrije, spoljne trgovine, statistike cijena), kao i podataka izvještajnih jedinica. Podaci se obračunavaju po metodi robnih tokova na detaljnom nivou klasifikacije lične potrošnje prema namjeni (COICOP).

Izdaci za finalnu potrošnju države obračunavaju se na osnovu podataka Ministarstva finansija primjenom ESA'95 metodologije. Individualna potrošnja države obuhvata izdatke za obrazovanje, zdravstvo i socijalnu zaštitu i sport, kulturu i rekreaciju. Ostali izdaci države predstavljaju kolektivnu potrošnju (opšte javne službe, odbrana, javni red i bezbjednost, ekonomski poslovi, zaštita životne sredine i sl.). Podaci finalne potrošnje države su u skladu sa klasifikacijom funkcija države (COFOG).

Bruto investicije u osnovna sredstva obračunate su na osnovu metode robnih tokova. Za obračun bruto investicija u osnovna sredstva korišćeni su podaci redovnih statističkih istraživanja (statistike spoljne trgovine, istraživanja o građevinskim radovima, istraživanja o investicijama u osnovna sredstva) i podaci Poreske uprave.

Podaci o izvozu i uvozu roba i usluga obračunavaju se na osnovu podataka statistike spoljne trgovine MONSTAT-a, podataka Uprave carina Crne Gore i podataka Bilansa plaćanja Centralne banke Crne Gore.

Obračun QBDP-a po potrošnoj metodi urađen je i u stalnim cijenama. Na osnovu raspoloživih podataka obračun je izvršen u stalnim cijenama primjenom metode ekstrapolacije za potrošnu kategoriju Potrošnja države, a za sve ostale potrošne kategorije obračun u stalnim cijenama je izvršen primjenom metode deflacije.

Rezultati obračuna kvartalnog BDP-a su preliminarni rezultati za 2014. godinu. Finalni podaci kvartalnog BDP-a za 2014. godinu biće raspoloživi nakon obračuna godišnjeg BDP-a za 2014. godinu koji se obračunava na osnovu finansijskih iskaza u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima (bilans stanja, bilans uspjeha, izvještaj o novčanim tokovima, izvještaj o promjenama kapitala i statistički aneks).

Zbog potpunijih i obuhvatnijih izvora podataka za godišnji obračun BDP-a u odnosu na raspoloživost izvora podataka za QBDP mogu se javiti u određenoj mjeri razlike između preliminarnih i konačnih rezultata obračuna BDP-a.

Tiraž: 30 primjeraka

Izdaje i štampa Zavod za statistiku Crne Gore (MONSTAT)
81000 Podgorica, IV Proleterske br. 2, telefon (+382) 20 230-811, tel/fax (+382) 20 230-814

Saopštenje pripremio:

Odsjek makro-ekonomskih statistika i nacionalnih računa
tel/fax + (382) 20 223-435
Web: www.monstat.org
email: contact@monstat.org